

XII. Sosialilautakunta.

Sosiaalilautakunnan kertomus vuodelta 1919 oli seuraava.

Lautakunnan kokoonpano. Sosialilautakuntaan kuuluivat vuonna 1919 seuraavat henkilöt: kaupunginvaltuuston valitsevat jäsenet kunnallisneuvos V. von Wright, taloudenhoitaja K. Heinonen, Suomen ammattijärjestön puheenjohtaja M. Paasivuori, esittelijäsihteeri A. Listo toukokuun 20 p:ään ja sen jälkeen kunnallisen keskustoimiston johtaja filosofianmaisteri Y. Harvia sekä varajäsenet neiti B. Tabelle, maalari K. Nikula, johtaja Y. Similä, filosofianmaisteri Harvia toukokuun 20 p:ään ja sen jälkeen esittelijäsihteeri N. Mannio; rahatoimikamarin valitsevat filosofianmaisteri J. V. Keto ja varajäsen neiti E. Fagerholm; terveydenhoitolautakunnan valitsevat professori vapaaherra O. von Hellens ja varajäsen lääkintöneuvos V. Manner; sekä vaivaishoitohallituksen valitsevat isännöitsijä C. F. Fagerholm ja varajäsen toimittaja Y. Räsänen.

Puheenjohtajaksi valittiin herra von Wright ja varapuheenjohtajaksi herra Heinonen.

Lautakunnan sihteerintehtäviä hoiti helmikuun 1 p:ään asti sihteeri varatuomari E. Cavonius, helmikuun 1 p:stä toukokuun 15 p:ään v. t. sihteeri pormestari T. Malinen ja viimeainitusta päivästä lähtien vakainainen sihteeri arkkitehti A. V. Toivonen.

Kunnallisten työväenasuntojen hallintojaostoon kuuluivat herrat von Wright, von Hellens ja Heinonen, varajäseninä herrat Fagerholm ja Nikula.

Sosiaalilautakunnan tontinvuokrajaostoon kuului puheenjohtaja herra Listo toukokuun 20 p:ään ja siitä lähtien herra Harvia, jäsenet herrat von Wright ja Keto sekä varajäsenet neiti Fagerholm ja herra Manner.

Helsingin kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston hallintojaostoon kuuluivat herra Harvia puheenjohtajana, herra Paasivuori, herra Listo toukokuun 20 p:ään ja sen jälkeen herra Mannio jäsenenä sekä herrat Keto ja Similä varajäseninä.

Työväenopetuslaitosten tarkastajina toimivat insinööri A. Breitholtz ja neiti I. Schreck.

Siirtolapuutarhat. Siihen hallitukseen, jolla oli tehtävänä Korpaksen-Ruskeasuon siirtolapuutarhain lähin valvonta, kuuluivat seuraavat henkilöt: sosiaalilautakunnan valitsevat professori M. Heikinheimo ja metallityöntekijä V. Salovaara, varamiehenä päiväläinen V. Viherkoski ja kaupunginpuutarhuri S. Olsson; yhdistyksen ungdomsförbundet Fylgia valitsevat mekanikko O. Strömberg ja varamiehenä konttoriapulainen A. Lamberg; Martta-yhdistyksen Helsinginosaston valitsevat rouva A. Wessberg ja varajäsen neiti K. Huldén; sekä Svenska kvinnoförbundet-yhdistyksen valitsevat neiti B. Tabelle ja

varajäsen rouva S. Thomasson. Hallituksen sihteerinä ja siirtolapuutarhan-
neuvojana toimi puutarhuri O. Lundén.

Lautakunnan edustajat kunnallisissa laitoksissa. Sosialilautakunnan ehdo-
tuksesta valittiin kunnan työnvälitystoimiston johtokunnan puheenjohtajaksi
filosofiantohtori S. Ivalo ja varapuheenjohtajaksi Suomen ammattijärjestön
puheenjohtaja M. Paasivuori. Sosialilautakunnan edustajana työväenopiston
suomalaisen osaston johtokunnassa oli ylitirehtööri E. Böök ja opiston ruotsa-
laisen osaston johtokunnassa kirjaltaja K. F. Hellgrén.

Lautakunnan kertomusvuoden kuluessa käsittelemistä asioista mainitta-
koon tärkeimpinä seuraavat:

Asuntopula. Helmikuun 26 sekä maaliskuun 4 ja 28 p:nä lautakunta
kokoontui käsitelläkseen kaupunginvaltuuston kehoituksesta kysymystä toi-
menpiteistä asuntopulan poistamiseksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi lauta-
kunnan asiasta antaman ehdotuksen ja antoi lautakunnalle edelleen tehtäväksi
antaa ehdotuksen kunnallisen tai kunnan avustaman rakennustoiminnan al-
kuunpanemiseksi. Asiaa valmistelemaan lautakunta kokoontui huhtikuun
28 ja toukokuun 7 p:nä, minkä jälkeen asiaa koskeva mietintö¹⁾ toukokuun
10:ntenä päivätyin kirjeen ohella lähetettiin kaupunginvaltuustolle. Valtuusto
ei asettunut lautakunnan esityksen kannalle sen koko laajuudessa, vaan
päättyi kesäkuun 20 p:nä pitämässään kokouksessa, että ainoastaan Vallilan
kortteliin n:o 556 rakennettaisiin 240 huonetta käsittävä työväenasuntoryhmä.

Rahatoimikamarin tämän johdosta päätettyä, että eräs mainitun ryhmän
16 huonetta käsittävä asuinrakennus rakennettaisiin ratatiilistä, sociali-
lautakunta päätti, koska sementtitiilet olivat osoittautuneet soveltumat-
tomiksi eristämään lämpöä ja kosteutta, rahatoimikamarilta anoa yllämainitun
päättöksen kumoamista sekä kaikkien työväenasuntojen rakentamista puusta,
minkä ehdotuksen rahatoimikamari sittemmin hyväksyikin.

Tilastoa. Maaliskuun 28 p:nä pitämässään kokouksessa sosialilautakunta
päättyi hankkia tietoja kaupungissa vallitsevasta asuntopulasta ja kehoitti tässä
mielessä ilmoituksilla kaupungin sanomalehdissä niitä kaupungin asukkaita,
jotka tarvitsivat huoneistoa kesäkuun 1 p:stä, ilmoittautumaan sosialilauta-
kunnan kansliaan. Ennen huhtikuun 15 p:ää saapui 1,048 ilmoitusta, joiden
mukaan 3,862 henkilöä kesäkuun 1 p:stä 1919 tarvitsi yhteensä 2,067 asuin-
huonetta. Tilastoaineisto lähetettiin kaupungin tilastokonttorin käyteltä-
väksi.

Asuntopula. Maaliskuun 24:ntenä päivätyssä, rahatoimikamarille osoite-
tussa kirjelmässä sosialilautakunta ehdotti, että erät Leppäsuon huvilan
huoneet luovutettaisiin hädettyjen perheiden asunnoksi²⁾ ja syyskuun 29:ntenä
päivätyssä kirjelmässä, että saman huvilan toisen kerroksen huoneet saatettais-
iin asuttavaan kuntoon sekä että huoneiden vuokraaminen ja hallinto annet-
taisiin sosialilautakunnan toimeksi. Rahatoimikamarille osoitetussa loka-
kuun 7:ntenä päivätyssä kirjelmässä lautakunta edelleen huomautti, että
Leppäsuon huvilan pohja- ja ullakkokerrokset olisi kiireellisesti pantava kun-
toon, jotta sinne voitaisiin majoittaa kodittomia henkilöitä. Sosialilautakunnan
esitykseen myönnyttiin, mikäli se koski mainitun huvilan korjausta, jota
vastoin huoneiden hallinnon ehdoksi pantiin, että sosialilautakunta tarpeen
vaatiessa luovuttaisi ne takaisin kaupungin käytettäväksi ja siinä tarkoituk-
sessa vaatisi vuokralaisilta sitoumuksen, että heidän käskyn saatuaan on
muutettava toiseen, heille mahdollisesti osoitettavaan huoneistoon. Tämän

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 32. — ²⁾ S:n siv. 30.

johdosta sosialilautakunta marraskuun 6 p:nä ehdotti, että sitoumuksen vaatiminen annettaisiin tehtäväksi Leppäsuon huvilan isännöitsijälle sekä että rahatoimikamari peruuttaisi päätöksensä Leppäsuon huvilassa asuvien perheiden siirtämisestä Vallilan vasta rakennettuihin työväenasuntoihin; viime-mainitun anomuksen rahatoimikamari kuitenkin marraskuun 21 p:nä hylkäsi.

Maaliskuun 24 p:nä pitämässään kokouksessa lautakunta otti keskusteltavaksi kysymyksen Suomenlinnan rakennusten luovuttamisesta kodittomien asunnoiksi. Tämän ehdotuksen, mikäli se koski koko Suomenlinnaa, valtioneuvosto kuitenkin hylkäsi sen nojalla että puheenaolevien rakennusten tarpeellisista korjaus- ja sisustustoista olisi ollut kustannuksia $1\frac{1}{2}$ miljoonaa markkaa; myöhemmin luovutettiin kuitenkin Harakan saarella olevat rakennukset yksityisasunnoiksi ¹⁾.

Hermannin n. s. lentoparakeihin kaupunginvaltuusto päätti antaa sisustaa 40 huonetta, ja toistasataa perhettä, joista useat asuivat kellareissa, ullakoilla ja muissa sentapaisissa paikoissa, anoi saada muuttaa huoneisiin, mikä selvästi osoittaa asuntopulan laajuutta.

Arkkitehti E. Wileniuksen antaman ehdotuksen johdosta, joka koski toimenpiteisiin ryhtymistä kaupungin omien ja sen avustamien rakennusyritysten kustannusten vähentämiseksi, kaupunginvaltuusto anoi lausuntoa rahatoimikamarilta, joka taas lähetti ehdotuksen sosialilautakuntaan, jossa sitä käsiteltiin lokakuun 27 ja 29 p:nä pidetyissä kokouksissa. Viimemainittuna päivänä päivätyssä rahatoimikamarille osoitetussa kirjelmässä lautakunta lausui käsityksensä, etteivät arkkitehti Wileniuksen ehdottamat toimenpiteet johtaisi tarkoitettuun tulokseen.

Vallilan tonttien vuokraus. Tammikuun 25 p:nä päivätyssä kirjelmässä sosialilautakunnalle ilmoitettiin, että rahatoimikamari katsoi kaupungin myytävänä olevien tonttien hintaa olevan korotettava 25 %:lla 1917 vuoden hinnoista, ja lautakuntaa kehoitettiin ottamaan harkittavaksi, eikö ollut syytä samassa suhteessa korottaa lautakunnan valvonnan alaisten Vallilan tonttien vuokria. Sosialilautakunnan tontinvuokrajaoston valmisteltua kysymystä lautakunta kesäkuun 13 p:nä pitämässään kokouksessa tekemänsä päätöksen mukaisesti vastasi, ettei se katsonut mainitunlaisten tonttien vuokramaksun korottamisen olevan paikallaan ajankohtana, jolloin asuntojen hankkimista vähävaraisille oli yleisistä varoista avustettava. Rahatoimikamari hyväksyi sosialilautakunnan esityksen elokuun 8 p:nä, mutta päätti samalla kehoittaa lautakuntaa ottamaan harkittavaksi, mihin toimenpiteisiin kaupungin taholta olisi ryhdyttävä keinottelun estämiseksi Vallilan tonteilla. Viimemainitun kysymyksen lautakunta jätti selviteltäväksi tontinvuokrajaostolleen. Lokakuun 1:senä päivätyssä lausunnossa rahatoimikamarille lautakunta sittemmin huomautti, että Vallilan alueelle vahvistetuissa vuokrasopimuksissa oli keinottelun estämistä tarkoittavia määräyksiä ainoastaan 8:nnessa kohdassa, jonka mukaan kaupungilla, jos keinottelua on ilmennyt, on oikeus sovinto-lautakunnan määräämästä hinnasta lunastaa rakennukset, mutta ettei ollut kaupungin edun mukaista ryhtyä tällaiseen lunastamiseen aikoina, jolloin sekä työaineiden hinnat että työpalkat olivat tavattoman korkeat, eikä kaupunki ollutkaan osoittanut varoja tähän tarkoitukseen. Edellä lausuttuun katsoen lautakunta esitti mielipiteensä, että niiden vuokrasopimusten mukaan, jotka oli laadittu ennen n. s. uutta säännöstelyä, ei ollut olemassa mitään sopivia keinoja keinottelun ehkäisemiseksi, jota vastoin asiainlaita oli toinen niissä

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 12.

tapauksissa, jolloin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahas-
tosta oli saatu laina, joka voitiin sanoa irti, jos keinottelua todettiin.

Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnot. Eräs kaupunginvaltuuston asettama komitea oli ehdottanut ¹⁾, että Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnot purettai-
siin ja sen omaisuus luovutettaisiin kaupungille. Tämän johdosta sosialilauta-
kunta joulukuun 8 p:nä pitämässään kokouksessa otti kysymyksen käsiteltä-
väksi ja anoi kaupunginvaltuustolta, että komitean yllämainittu ehdotus
hylättäisiin.

Käpylän puutarhaesikaupunki. Joulukuun 12 p:nä pitämässään kokouk-
sessa rahatoimikamari päätti, että kaupungin yleisten töiden hallituksen tuli
yksissä neuvoin sosialilautakunnan ja kaupunginarkkitehdin kanssa laatia
ehdotus Käpylän puutarhaesikaupungin rakentamista koskeviksi määräyksiksi.
Tätä tehtävää suorittamaan lautakunta puolestaan valitsi sihteerinsä arkkitehti
Toivosen. Sittemmin sosialilautakunta kokouksissaan lokakuun 29,
marraskuun 30 ja joulukuun 23 p:nä käsitteli Käpylän puutarhaesikaupunkia
koskevaa kysymystä, ja käsittelyn tuloksena oli viimeainittuna päivänä
päiväty, kaupunginvaltuustolle osoitettu esitys ²⁾ Käpylä nimisen puutarha-
esikaupungin perustamisesta lähivuosina Kottbyn pysäkin itäpuolelle.

Pieniä asuinrakennuksia Toukolaan. Syyskuun 19:nä päivätyllä lähete-
kirjelmällä rahatoimikamari vaati sosialilautakunnan lausuntoa kaupungin-
asemakaava-arkkitehdin laatimasta suunnitelmasta Toukolan jakamiseksi
pienien asuinhuoneiden paikoiksi tarkoitettuihin alueihin, ja olisi lautakunnan
sitäpaitsi laadittava puheenaolevien alueiden vuokrasopimusehdotukset. Jou-
lukuun 3:nä päivätyssä kirjelmässä sosialilautakunta puolsi kaupungin-
asemakaavaa, jota varten lautakunta oli laatinut rakennusjärjestysehdotuksen,
sekä ehdotti edelleen, että kaupungin yleisten töiden hallitukselle annettaisiin
tehtäväksi pitää huoli alueen paalutuksesta ja laatia ehdotus vesi- ja viemäri-
johtojen kuntoonpanettamiseksi sekä että tonttien luovutukseen nähden
vahvistettaisiin yleiseksi säännöksi, että vuokrakauden tulisi kestää vähintään
50 ja enintään 60 vuotta ja päättyä kaikkiin tontteihin nähden yhtäaikaan, ja
että rahatoimikamari vahvistaisi vuokramaksun suuruuden sosialilautakunnan
ehdotuksesta ja kaupunginvaltuuston äskettäin tekemän periaatepäätöksen
mukaisesti, jota vastoin ne tontit, jotka säännöllisten olojen palattua olivat
vapaina, tarjottaisiin vuokralle määrätystä vuokramaksusta, jota varten tontti
sitä ennen oli arvioitava ottamalla huomioon sen laatu ja asema ja vuosivuokra
vahvistettava 5 %:ksi tontin arvioidusta arvosta. Edelleen lautakunta eh-
dotti, että jos eri henkilöt haluavat vuokrata saman tontin, se henkilö on etu-
oikeutettu, jolla on aikomuksena rakentaa asunto itselleen, ja useasta tällaisesta
hakijasta se, joka on kauan ja säännöllisesti työskennellyt ammatissaan tai
työpaikassaan ja muuten tunnetaan huolelliseksi työmieheksi, palvelus-
mieheksi tai käsityöläiseksi, ja siinä tapauksessa että useat hakijat olisivat
yhtä ansiokkaat, se jolla on suurin perhe. Samassa kirjelmässä sosialilauta-
kunta edelleen ehdotti, että kaupunginvaltuusto vahvistaisi lautakunnan
laatiman ehdotuksen alueen vuokrasopimuksiksi sekä että alueen vuokraami-
nen annettaisiin rahatoimikamarin tehtäväksi.

Kansanpuisto ja kansanmerikyöpylä Santahaminaan. Jo 3 vuotta takaperin
oli kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Jung esittänyt, että kaupunginasema-
kaavan uudestijärjestelyn ja laajennuksen yhteydessä sen toiminnan jatkona,
jonka tuloksena oli ollut Korkeasaaren ja Seurasaaressa järjestäminen, otettaisiin

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 46. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 12, 1920.

käsiteltäväksi kysymys leikki- ja urheilukenttien sekä puistojen laittamisesta Helsingiä ympäröivään saaristoon. Hallituksen asetettua komitean laatimaan ehdotusta Suomenlinnan ja siihen kuuluvien saarien käyttöä varten sosialilautakunta maaliskuun 4 p:nä pitämässään kokouksessa päätti jättää mainitulle komitealle kirjelmän, jossa viitattiin yllämainittuihin seikkoihin ja ehdotettiin, että Santahamina luovutettaisiin kaupungille yllä esitettyyn tarkoitukseen sekä kansanmerikyöpylän perustamiseksi sinne.

Asunnonvälitys. Sen johdosta että valtioneuvoston lokakuun 27 p:nä 1919 tekemän päätöksen 19 § sisältää määräyksen, että pakollinen ja maksuton kunnallinen asunnonvälitys on järjestettävä niillä paikkakunnilla, joilla on vuokralautakunta, otti sosialilautakunta lokakuun 29 p:nä pitämässään kokouksessa käsiteltäväksi kysymyksen asunnonvälityksen järjestämisestä Helsingissä, mutta jätti asian edelleen valmisteltavaksi sihteerilleen. Kaupungin vuokralautakunnat tekivät sittemmin kaupunginvaltuustolle esityksen asunnonvälityksen järjestämisestä, ja kaupunginvaltuusto vaati asiasta rahatoimikamarin lausuntoa, joka taasen samassa tarkoituksessa marraskuun 7 p:nä lähetti asiakirjat sosialilautakunnalle. Marraskuun 12:ntena päivätyssä lausunnossa ¹⁾ lautakunta kannatti vakinaisen asunnonvälityksen järjestämistä sekä vuokralautakuntain johtosääntöehdotuksen vahvistamista olemaan voimassa toistaiseksi, mutta ehdotti samalla, että kaupunginvaltuusto antaisi sosialilautakunnan tehtäväksi laatia uuden ehdotuksen, kun pakollinen välitys oli päättynyt. Asunnonvälitystoimiston perustamiskustannusten peittämiseksi lautakunta ehdotti myönnettäväksi 25,000: — markkaa, ja vuotuinen menosääntö arvioitiin 40,000: — markaksi, kuitenkin niin että virkamiesten palkkausedut olisivat samojen muutosten alaiset kuin muiden viranpitäjien palkat. Edelleen lautakunta anoi, että kaupunginvaltuusto tekisi valtioneuvostolle esityksen säännösten muuttamisesta sikäli, että vuokralautakunnat oikeutettaisiin talonomistajasta riippumatta valitsemaan vuokralaiset vapaiksi jääneisiin huoneistoihin.

Vahingonkorvaus työntekijälle tapaturman aiheuttamasta ruumiinvammasta. Sosialilautakunnan joulukuun 30 p:nä 1918 pitämässä kokouksessa oli otettu käsiteltäväksi kysymys, eikö kaupungin tulisi maksaa vahingonkorvausta työntekijöille, jotka kaupungin töissä ollessaan saivat ruumiinvamman, kuten työntekijäin tapaturmavakuutuksesta elokuun 18 p:nä 1917 annettussa asetuksessa ja mainitun asetuksen voimaantulumisesta ja soveltamisesta joulukuun 28 p:nä 1917 annettussa asetuksessa säädetään, ja otettiin asia jatkuvasti käsiteltäväksi tammikuun 27 p:nä 1919 pidetyssä kokouksessa, jolloin lautakunta päätti jättää kysymyksen lepäämään.

Satamatöiden kunnallistuttaminen. Vaadittuna antamaan lausuntonsa kaupunginvaltuustolle jätetystä anomuksesta ²⁾ sovittelutoimenpiteisiin ryhtymisestä paraikaa jatkuvan satamatyöläislakon johdosta sosialilautakunta syyskuun 29 p:nä otti kysymyksen käsiteltäväkseen. Koska lakko silloin oli loppunut, ei lautakunta katsonut olevan syytä yksityiskohtaisesti lausua kantaansa anomukseen nähden, mutta huomautti kuitenkin kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä, että satamatöiden kunnallistuttamista koskeva ehdotus ansaitsi huomiota, mutta että asia tältä osaltaan koski satamatoimikuntaa.

Lastensuojelukeskuksen avustaminen. Lastensuojelukeskuksen sosialilautakunnalle osoittaman elokuun 28:ntena päivätyyn kirjelmän johdosta, joka sisälsi

¹⁾ Kvoston pain. asiakirj. n:o 50. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 195 ja seur.

anomuksen toimenpiteisiin ryhtymisestä varojen hankkimiseksi lasten vastaanottohuoneen ylläpitämistä varten, lautakunta syyskuun 4 ja 10 p:nä pitämässään kokouksissa otti asian käsiteltäväkseen, ja päätti tällöin lähettää kirjelmän kasvatuslautakunnalle. Kasvatuslautakunnan palautettua kirjelmän oman lausuntonsa ohella kysymys otettiin käsiteltäväksi sosialilautakunnan lokakuun 1 p:nä pitämässä kokouksessa ja päätettiin tällöin palauttaa kirjelmä lastensuojelukeskukselle, jota samalla kehoitettaisiin kääntymään asiassa suoraan kaupunginvaltuuston puoleen.

Lautakunnan virkakieli. Kysymys sosialilautakunnan virkakiielestä otettiin käsiteltäväksi jo elokuun 23 p:nä, mutta ratkaistiin vasta syyskuun 4 p:n kokouksessa, jolloin äänestyksen jälkeen päätettiin, että yleisölle menevät toimituskirjat oli laadittava rinnan suomeksi ja ruotsiksi, mikäli kirjelmät olivat kauppakirjoja, vuokra-, urakka- ja tontinvuokrasopimuksia tai muita suurehkon tai pysyväisen merkityksen omaavia asiakirjoja tai jos niitä kirjoitettaessa voitiin käyttää kaavaketta. Sitävastoin oli suomenkieltä käytettävä päiväkirjan pidossa, mietintöjen ja muiden asiakirjain laadinnassa; samoin kuin kirjelmäin vaihdossa kaupunginvaltuuston, virastojen ja muiden viranomaisien kanssa; kaupungin ruotsinkielistä väestöä edustavain elinten kanssa tapahtuvassa kirjelmäin vaihdossa oli käytettävä ruotsinkieltä. Muut asiakirjat ja kirjeet yksityisille henkilöille oli yleisen kieliasetuksen mukaisesti laadittava sillä kielellä, jota asianosaiset tarvitsivat tai toivoivat.

Vallilan rakennusyritysten piirustukset on puheenaolevan alueen rakennusjärjestyksen mukaisesti sosialilautakunnan tarkastettava, ja päätti lautakunta joulukuun 3 p:nä pitämässään kokouksessa antaa tämän tehtävän tontinvuokrajaostonsa toimeksi.

Lautakunnan kanslia. Sen johdosta että sosialilautakunnan kanslian työ oli siinä määrin lisääntynyt, ettei sihteeri yksin ehtinyt sitä suorittaa, päätti lautakunta joulukuun 3 p:nä pitämässään kokouksessa tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen, että lautakunta oikeutettaisiin 1920 vuoden alusta ottamaan palvelukseensa naisapulaisen ja että lautakunnan menosääntöön tätä varten merkittäisiin 2,400: — markan suuruinen määräraha. Sitäpaitsi lautakunta päätti anoa 2,530: — markan määrärahan ottamista menosääntöön kirjoituskoneen ostamiseksi lautakunnan kansliaan.

Opinnot. Lautakunnan sihteeri arkkitehti A. V. Toivonen sai kaupunginvaltuuston kesäkuun 20 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti 1,500: — markan apurahan Ruotsinmatkaa varten. Hän kävi heinäkuun 1 ja 17 päivän välisenä aikana Malmössä, Gööteporissa ja Tukholmassa.

Socialilautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi kaupungin työväenopetuslaitosten tarkastajalle insinööri A. Breitholtzille 2,500: — markan matka-apurahan opintoja varten Tanskassa ja Norjassa.

Kokoukset. Sosialilautakunta kokoontui vuoden varrella 27 kertaa.

Kunnallisten työväenasuntojen hallintojaostolla oli kertomusvuonna kaikkiaan 13 kokousta. Helmikuun 27 p:nä pitämässään kokouksessa jaosto päätti korottaa kaupungin Vallilassa ja Kristiinankadun varrella olevien talojen asuntojen vuokria 20 %:lla kesäkuun 1 p:stä lukien. Jaoston valvonnan alaiseksi asetettiin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti myöskin Annankadun kansakoulutalo, joka toistaiseksi, ei kuitenkaan kauemmaksi kuin heinäkuun 1 p:ään, luovutettiin osakeyhtiö Insulan talosta hädetyille henkilöille. Kesäkuun 13 p:nä, pöytäkirjan 3 §:ssä, jaosto päätti, että jos kunnallisten työväenasuntojen vuokralaiset yrittivät keinotella huoneistoillaan, heidät heti hädettäisiin. Muut jaoston käsittelemät kysymykset olivat juoksevia asioita.

Tontinvuokrajaosto kokoontui yhteensä 9 kertaa. Tällöin käsiteltiin rahoituskamariin jaostolle lausunnon antamiseksi lähettämät sellaisten henkilöiden tekemät anomukset, jotka halusivat saada itselleen siirretyksi eräiden Vallilan tonttien vuokraoikeuden; tällaisia anomuksia saapui lautakunnalle yhteensä 37.

Helsingin kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston hallintojaosto ei kokoontunut kertomusvuonna kertaakaan.

Korpaksen-Ruskeasuon siirtolapuutarha käsitti 156 varsinaista viljelypalstaa, joista Helsingin kansakoulujen nuoris- ja raittiusliitolla Fylgiällä oli käytettävänä 49 palstaa, Martta-yhdistyksellä 54 palstaa ja Ruotsalaisella naisyhdistyksellä 53 palstaa. Fylgia-yhdistyksellä oli sitäpaitsi 14 ylimääräistä palstaa. Kevättyöt voitiin siirtolapuutarhassa panna alulle vasta toukokuun 1 p:nä. Puutarhaneuvoja puutarhuri Lundén järjesti alueelle 400 m²:n laajuisen mallipuutarhan. Elokuun 19 p:nä siirtolapuutarhanviljelijöillä oli puutarhassa yhteinen ulkoilmajuhla esitelmiseen. Sitäpaitsi oli siirtolapuutarhahallituksella kesän aikana kolme kokousta.